

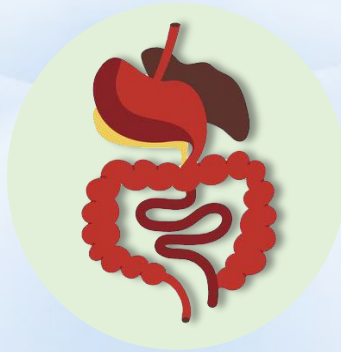

עלון מידע

הכנסת גסטרוסטום

PEG

Percutaneous Endoscopic Gastrostomy

בעלון זה, ריכזנו עבורך את המידע הדרוש לקראת פעולת הכנסת גסטרוסטום (PEG) שעליך לעבור.

הזנה דרך גסטרוסטום נדרשת במצבים בהם המטופל, במשך תקופה ממושכת ומסיבות שונות, אינו יכול לאכול ולשתות דרך הפה, או שיכולתו לאכול ולשתות דרך הפה איננה מספקת את צרכיו התזונתיים.

אנו עומדים לרשותך בכל פניה ושאלה ומאחלים בהצלחה בפעולה והחלמה מהירה.

צוות המכון לגסטרואנטרולוגיה

מנהל המכון: ד"ר אורי סגול

טלפון מזכירות המכון: 04-8250356

gastro-carmel@clalit.org.il

גסטרוסטום הנו צינור העשוי מסיליקון. הוא מוכנס דרך דופן הבטן ישירות לקיבה, במטרה לספק למטופל מזון, נוזלים ותרופות הדרושים לו. הצינור מוחדר בשיטה אנדוסקופית (פג - PEG)

מידע כללי:

- לקבלת זימון לפעולה זו יש להעביר מכתב הפניה מפורט מהרופא המטפל.
- במידה ומדובר במטופל שמאושפז בבית-חולים, בית אבות או מוסד אחר - ניתן להעביר מכתב ההפניה/בקשה לביצוע הכנסת גסטרוסטום למזכירות המכון.
- אם יש ברשותכם תוצאות בדיקות וצילומים הקשורים להכנסת הגסטרוסטום, יש להביאם לפעולה והתחייבות כספית (טופס 17) בהתאם למכתב הזימון.
- במקרים והמטופל אינו מסוגל לחתום על "טופס הסכמה מדעת" יש צורך בצו מינוי אפוטרופוס על גוף המטופל, מאושר על ידי בית משפט. על האפוטרופוס להגיע ולחתום על טופס הסכמה לפעולה בנוכחות רופא. **ללא צו מינוי אפוטרופוס - לא תתבצע הפעולה למטופל שאינו מסוגל לחתום על הסכמה.**

לאחר החלטה על הכנסת הגסטרוסטום, יש לידע את הצוות המטפל בקהילה, לפני ביצוע הפעולה:

- **אחות המרפאה** - על מנת שהיא תדאג למרשם רופא והכנת הציוד הנדרש בבית.
- **דיאטנית הקהילה** - על מנת שתכין תכנית הזנה לאחר הכנסת הגסטרוסטום.

הכנה בבית לפני ביצוע הפעולה:

- **צום** - יש להגיע בצום מוחלט (כולל כל שתיה שהיא) של 8 שעות לפני הפעולה.
- **תרופות קבועות** - ניתן ליטול את התרופות בשעה 6 בבוקר עם רבע כוס מים בלבד.
- **תרופות נוגדות קרישה (מדללי דם)** כגון: פלביקס, קומדין או נוגדי קרישה אחרים - שבועיים לפני ביצוע הפעולה - יש לגשת לרופא המטפל בקופת חולים לשם קבלת הנחיה להפסקת נטילת התרופה לקראת הפעולה. אין צורך להפסיק נטילת תרופות: אספירין / מיקרופירין / קרטיה.
- **בדיקות דם** - יש להביא תוצאת בדיקות דם (בתוקף עד 3 חודשים לפני מועד הפעולה) של תפקודי קרישה (PT\INR) וספירת דם.
- **מקרים בהם לא תבוצע הפעולה** - כאשר המטופל סובל ממחלה חריפה כגון: חום מעל 38 מעלות, כיב קיבה, מיקום אנטומי אשר אינו מאפשר כניסה ישירה לקיבה, היצרות או חסימה של הוושט, שינוי במצב הנשימתי של המטופל אשר אינו מאפשר את המשך ביצוע הפעולה, דלקת ריאות, זיהום בדרכי השתן, מצב חריף של אי ספיקת לב, בצקת ריאות, אירוע לבבי וכיוב'. באחד ממקרים אלה, יש לעדכן את המכון הגסטרואנטרולוגי.
- **תרופות לסוכרת** - יש להתייעץ עם הרופא המטפל לגבי לקיחת תרופות ביום הבדיקה.

פעולת הכנסת הגסטרוסטום והיערכות בבית

קבלה והכנה לפעולה

- קבלה משרדית במשרד קבלה אשפוז יום
- קבלה על ידי אחות - וידוא מוכנות וביצוע הנחיות ובדיקות לקראת הפעולה
- קבלת הסבר על הפעולה על ידי רופא.ה גסטרו וחתימה על טופס הסכמה מדעת
- הכנסת עירוי ורידי דרכו יקבל המטופל מנת אנטיביוטיקה

מהלך הפעולה

- משך הפעולה כחצי שעה
- הפעולה מתבצעת תחת טשטוש, כך שהמטופל לא צפוי להרגיש כאב או אי נוחות
- קיימים מקרים נדירים בהם לא ניתן לבצע את הכנסת הגסטרוסטום מסיבות טכניות

לאחר הפעולה

- לאחר הפעולה המטופל יועבר לחדר התאוששות לשם מנוחה והשגחה. בהתאם למצב המטופל, הוא ישתחרר לביתו או למחלקה (מטופל באשפוז).
- לפני השחרור, הרופא המבצע ייתן למטופל ולמלווה מכתב מסכם והנחיות להמשך טיפול.
- כאב** - הפעולה כרוכה בביצוע חתך קטן בדופן הבטן שדרכו עובר הצינור. ייתכנו כאבים באזור זה במשך מספר ימים, במיוחד בזמן תנועה. ניתן להקל על הכאב באמצעות משככי כאבים על פי המלצת הרופא המטפל כגון : אקמול, אופטלגין.
- סיבוכים** - ייתכנו סיבוכים בפעולה הקשורים להרדמה או לתהליך הכנסת הצינור. הצוות המטפל עוקב כל העת אחר מצב המטופל, בכדי לאתר סיבוך בשלב מוקדם ולטפל בו במהירות ויעילות.

לאחר השחרור - היערכות והכנה בבית

על תכנית ההזנה המותאמת למטופל, הציוד הדרוש והמזון הייעודי, להיות מוכנים בבית. **ציוד דרוש: מכשיר קנגרו** (מכשיר לוויסות קצב ההזנה) **ועמוד עירוי**, ניתן לקבל באחד מסניפי "יד שרה" הקרובים לביתכם. **מזרקים ומזון ייעודי** בקופת החולים.

- דרך הגסטרוסטום מותר לתת תרופות ומים.
- סוג המזון ושיטת ההזנה ייקבעו על ידי הרופא המטפל והדיאטנית (ייתן מרשם מתאים לבתי המרקחת של קופת החולים).
- לאחר כל מנת הזנה, יש לשטוף את הצינור במי ברז, בעזרת המזרק.
- חל איסור לתת מזון רגיל מרוסק.

- יש לשטוף היטב את הידיים בסבון ומים לפני ואחרי ביצוע פעולת ההזנה
- אין לערבב תרופות, אלא בהתאם להנחיות הרופא
- יש לטפל בגסטרוסטום בהתאם להנחיות האחות והרופא המטפל

חשוב!

הנחיות ודגשים:

- יש לעדכן את הרופא המטפל/אחות המרפאה על מועד ביצוע הפעולה. **לאחר ביצוע הפעולה** - יש להגיע למרפאה על מנת להיערך עם מרשם לציוד ותזונה מאימים לשהייה בבית.
- פעילות גופנית, פיזיותרפיה נשימתית, שאיבת הפרשות מהקנה ואינהלציות - יש לבצע לפני ההזנה
- מנוחה חשובה לאחר ההזנה
- מטופל שמסוגל להמשיך ולאכול דרך הפה, מומלץ שימשיך לאכול דרך הפה, במקביל להזנה דרך הגסטרוסטום. אך ורק למטופל שקיבל אישור מהרופא המטפל
- הזנה באמצעות הגסטרוסטום מצריכה שיתוף פעולה הדוק בין הצוות המטפל, משפחת המטופל והמטופל
- הקפדה על הכללים לשמירת הגסטרוסטום תאפשר להשתמש בו לאורך זמן וביעילות**

מתי צריך להחליף את הגסטרוסטום?

- אין צורך להחליף את הצינור בזמנים קבועים מראש. יש להחליף את הצינור כאשר הוא נסתם או קרוע. **במידה והגסטרוסטום נשלף, יש לעדכן את הרופא המטפל ולהגיע מידית לבית החולים, בכדי להכניס צינור חלופי**
- אורך החיים של צינור זה בדרך כלל נע בין 6-12 חודשים. מומלץ לתכנן החלפה מראש כאשר הצינור בלוי/קרוע
 - הוצאת הגסטרוסטום אינה כרוכה בכאב, והפתח בדופן הבטן ייסגר תוך 24 שעות.
 - ההחלטה על החלפה/הוצאת הגסטרוסטום נעשית על ידי רופא בלבד
 - החלפת גסטרוסטום ראשונה - מתבצעת במכון הגסטרואנטרולוגי. יש להעביר הפניה מהרופא המטפל על מנת לתאם תור במועד.
 - החלפת גסטרוסטום שכבר הוחלף לפחות פעם אחת, ניתן להחליפו/להוציאו בבית על ידי רופא מטפל או אחות.

מתי יש לפנות לעזרה רפואית?

במידה והופיעו הסימנים הבאים, יש לפנות מידית לרופא מטפל או לחדר מיון:

- ◀ דימום סביב הגסטרוסטום
- ◀ חום (מעל 38 מעלות)
- ◀ אדמומיות, הפרשה מוגלתית, כאב, ו/או קשיין סביב הפצע
- ◀ דליפה מסביב לגסטרוסטום
- ◀ הקאות, שלשולים ו/או עצירות כתוצאה משינויים בתזונה
- ◀ סתימת הצינור שלא ניתן להתגבר עליה באמצעות שטיפה

בברכת בריאות שלמה!

